

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 120

17 JUN 1960

ZATERDAG 28 MEI 1960

Uitgegeven door de
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

Redactie
en
Administratie
Oranjelaan, Loods 13
Telefoon 171

Agenten te Holl. - Binnen:
Mevr. Leuvenburgh, p.a.
Bioemhandel „Ivonne“
Agent te Har.: Bakkerij
„Braun“
Agent te Manokwari:
Hr. Lontho.

Leger neemt macht in Turkije over

Geforceerde economische politiek leidde tot binnenlandse spanningen

Radio Ankara heeft bekend gemaakt, dat het leger de macht in Turkije heeft overgenomen. Een aantal leidende figuren is gearresteerd, maar de omwenteling schijnt zonder bloedvergieten te zijn verlopen. De afgelopen weken is er vooral in de steden Istanboel en Ankara een heftige actie gevoerd tegen de regering Menderes, die van haar zijde met steeds krachtiger druk antwoorde. De huidige verblijfplaats van premier Menderes is niet bekend.

Zoals men de afgelopen weken heeft kunnen vernemen, was er in Turkije sprake van een toenemende spanning tussen regering en belangrijke delen van de bevolking, die aanleiding gaf tot demonstraties in de grote steden van Turkije. Ankara en Istanboel.

Het waren vooral de studenten in beide steden die het hoofd niet in de schoot wilden leggen. Men zal zich herinneren, dat de regering van haar kant niet terug deinsde voor krasse maatregelen, zoals het instellen van een 24 uur durende avondklok ter gelegenheid van de conferentie van Nato-ministers in Istanboel in het begin van deze maand. Alleen buitenlandse diplomaten en leden van de veiligheidspolitie mochten zich in die periode op straat begeven. De universiteiten werden gesloten.

Maar nu is de bom gebarsten. In de nacht van de derde op vrijdag heeft het leger de macht overgenomen, aldus een bericht van radio Ankara dat in Londen werd opgevangen. Het betreft hier een tijdelijke maatregel, zo werd er aan toegevoegd. De machtsovername geschiedde teneinde vrije verkiezingen te garanderen en om daarna de macht weer over te dragen aan hen die de verkiezingen winnen.

In Austr. N.G. 160 000 Ha door kolonisten in cultuur gebracht

Het Bureau voor de Statistiek in Port Moresby heeft een productiebuletin uitgegeven met gegevens over de landbouwproductie door niet-autochtonen in Australisch Nieuw Guinea over het jaar dat eindigde op 31 maart 1959. Met ingang van dit jaar zal een soortgelijk overzicht worden gepubliceerd voor de autochtone landbouwproductie.

De voornaamste conclusie uit het bulletin is, dat de productie van cacao en koffie door Europeanen in vier jaar tijd met respectievelijk 263% en 657% is gestegen.

De beplante oppervlakte bestemd voor de voornaamste export gewassen: copra, cacao, rubber en koffie is in 4 jaar tijd met ongeveer 10.000 Ha toegenomen tot een totaal van ongeveer 160.000 Ha.

De oppervlakte die in de genoemde vier jaar met cacao is beplant is gestegen van plus minus 13.000 tot plus minus 26.000 Ha.

De oppervlakte beplant met klapper en rubber is gedaald.

De rundveestapel is gestegen van 10.435 tot 15.123 stuks.

Het aantal paarden is gestegen van 1.129 tot 1.355 stuks.

Het aantal varkens, geiten en schapen is gedaald.

Op 31 maart 1959 waren er in geheel Australisch Nieuw Guinea 815 niet-autochtone landbouwbedrijven met een totaal oppervlak van ruim 400.000 Ha. 67,8 procent van deze oppervlakte lag in het Noordelijke territory en de rest in het Zuidelijke.

De gemiddelde oppervlakte per bedrijf was in het Noordelijke deel 438 Ha en in het Zuidelijke deel 617 Ha.

In het Noordelijke [voormalige Duitse] gebied is meer dan 55% van de door niet-autochtonen bewerkte oppervlakte in eigendom. De rest is landsdomein en aan particulieren verpacht. In het Zuidelijke deel is ruim 97% van de door niet-autochtonen bewerkte grond landsdomein.

De totale oppervlakte die bij niet-autochtonen in beheer is, gedraagt 0,7% van de totale oppervlakte van Australisch Nieuw Guinea.

Het aantal Europeanen dat op de plantages is tewerkgesteld bedraagt 894 per tal autochtonen 38.452 personen.

Een aantal leidende personen uit de afgelopen periode is onder arrest gesteld, o.a. president Bayar, de voorzitter van de Nationale Vergadering en de minister van Defensie en van Binnenlandse Zaken. Eerste minister Menderes bevond zich tijdens de omwenteling in de provincie-hoofdstad van Anatolie. Het is niet bekend waar hij nu verblijf houdt.

Volgens radio Ankara is de omwenteling zonder bloedvergieten verlopen. De bevolking is opgeroepen om binnenshuis te blijven.

In de buitenlandse politiek van Turkije zal geen verandering komen.

De combinatie Menderes-Bayar is in 1950 aan het bewind gekomen, toen voor het eerst na de stichting van de Turkse Republiek door Ataturk in de twintiger jaren vrije verkiezingen werden gehouden. De Democratische partij van Men-

deres die toen profiteerde van de democratisering van de staatsinstellingen, is er echter toe gekomen om die democratie steeds verder in te perken, als 'er om ging 't eigen bewind veilig te stellen. INDUSTRIALISATIE

De moeilijkheden begonnen, toen Menderes een begin maakte met een ambitieus industrialisatie programma dat grote geldbedragen in omloop bracht, zonder dat daar goederen tegenover stonden. Herhaaldelijk werd hem in binnen- en buitenland aangeraden wat kalmer te werk te gaan omdat hij het land naar een inflatie en bankroet zou leiden. Maar dergelijke verwijten werden, voor al wanneer ze van buitenlanders kwamen, opgevat als inmengingen in binnenlandse aangelegenheden. De Nederlandse oud-minister van financiën P. Liefvink, die als financieel expert een onderzoek naar de situatie in Turkije instelde, moest dit ondervinden. Zijn kritiek op de regering werd een belediging voor Turkije genoemd.

Door handig gebruik te maken van Turkijes belangrijke strategische positie kon Menderes voortdurend een catastrofe vermijden, want op het kritieke mo-

ment sprong Amerika gewoonlijk bij.

Toen er echter ook in het binnenland een toenemende oppositie tegen de regering ontstond, en het mogelijk werd, dat Menderes in verkiezingen zou worden verslagen, begon deze ambitieuze staatsman de democratie geweld aan te doen. Verkiezingen werden vervalst. De pers werd aan banden gelegd. De leider van de oppositie İnönü werd van hoogverraad beschuldigd etc.

De studenten hebben een maand lang tegen deze gang van zaken geageerd en toen de regering alle bijeenkomsten ter bevestiging van de nationale held Kemal Atatürk verbood, werd 't ook 't leger te hun Kaderen en jonge officieren hielden een stille protestmars. De regering ontsloeg toen een aantal officieren, maar heeft nu toch het onderspit moeten delven.

Centraal Instituut voor de Tropen, dat dergelijke opleidingen reeds verzorgt voor de Marine, dank zij een uitgebreide en deskundige staf van medewerkers, als de meest aangewezen organisatie kan worden aangemerkt.

Verhoogde waakzaamheid in Oost Indonesie

Radio Australië bericht, dat de Indonesische troepen op de eilanden rond Nieuw Guinea gisteren in een staat van verhoogde waakzaamheid zijn gebracht. Volgens een correspondent zou de bevelhebber van het Oost Indonesische gebied verklaard hebben, dat de verlopen der militairen zijn ingetrokken en dat de waakzaamheid is versterkt in verband met de Nederlandse defensie maatregelen op Nieuw Guinea.

Volgens zijn verklaring waren er niet geïdentificeerde vliegtuigen waargenomen, die verondersteld werden afkomstig te zijn van Nieuw Guinea.

De bevolking van Oost Indonesië zou klaar zijn om een onverwachte Nederlandse aanval te weerstaan. Voorraden zouden al onder de bevolking zijn verdeeld.

[Duidelijk blijkt uit het een en ander, hoe Indonesië de Nederlandse defensie maatregelen, aangrijpt als aanleiding om een gespannen situatie te suggereren. Red.]

Amerikaanse Vliegtuigen naar Suriname

Op het Surinaamse vliegveld Zanderij dat kort geleden geschikt is gemaakt voor straalvliegtuigen, zullen voortaan vliegtuigen van de Military Air Transport Service van de Amerikaanse luchtmacht 55 landingen per maand uitvoeren. Er zal een kleine groep grondpersoneel op Zanderij worden gestationeerd. Ook zal bevoorrading te Zanderij plaats vinden. De maatregel is een gevolg van het feit, dat de Amerikaanse toestellen geen gebruik meer zullen maken van het vliegveld Piarco op Trinidad. De overeenkomst dat Amerikaanse vliegtuigen Zanderij zullen gebruiken, is kort geleden in Nederland gesloten, nadat de Surinaamse regeringdelegatie, die naar Nederland reisde hierover besprekingen in Washington had gevoerd.

Vergissing

Bij de geboorte van een meisje maakte de ambtenaar van de burgerlijke stand in Paramaribo indertijd de vergissing het kind in te schrijven als zoon de van het mannelijk geslacht.

Toen het meisje de huwbare leeftijd had bereikt trad zij in het huwelijksboekje met een noeds naar de Verenigde Staten gearriveerde Surinaamer. Toen zij echter haar echtgenoot naar diens nieuwe vaderland wilde vergezellen kwamen er moeilijkheden, want toen kwam aan het licht, dat ze geen "zij" was maar een "hij". Manliet moest alleen vertrekken en een wanhopige bruid bleef achter. Ze zal niet eerder kunnen vertrekken dan nadat de rechter bij vonnis correctie van deze vergissing heeft gelast.

Ruim 260.000 Nederlanders verloren het leven als gevolg van Tweede Wereldoorlog

In totaal hebben naar schatting ruim 260.000 Nederlanders tijdens de oorlog het leven verloren als gevolg van oorlogshandelingen [in Nederland, Indonesië en elders] of van maatregelen van bezetters.

Van die 260.000 waren 104.000 slachtoffers van de jodenvervolgingen, zoals uit onderstaande gegevens blijkt:

Gesneuvelden Koninklijke Landmacht	2.300
Gesneuvelden Koninklijke Marine	2.900
In Duitse krijgsgevangenschap overleden	250
Gesneuveld personeel koopvaardij	1.200
Slachtoffers jodenvervolgingen	104.000
Omgekomen in concentratiekampen in Nederland	600
Omgekomen in gevangnissen en concentratiekampen in Duitsland	20.000
Executies	2000 a 3000
Burgerslachtoffers van oorlogshandelingen [waarvan bijna duizend tijdens het bombardement van Rotterdam]	23.000
Slachtoffers hongervinter	15.000
Omgekomen als gevolg van arbeidsinzet [een juist getal is niet bekend]	
Het aantal kan geschat worden tussen 10.000 en 25.000]	15.000
Overleden als gevolg van de daling van de volksgezondheid	50.000
In Indonesië verloren het leven:	
Krijgsgevangenen militairen	8.500
Geïnterneerde burgers	10-500

Daarnaast zijn er nog ongeveer 10.000 personen gesneuveld die als vrijwilliger in Duitse dienst waren getreden. Het percentage der doden uit deze groep is zeer groot geweest.

In bovenstaande lijst — gepubliceerd in 't Vrije Volk en ontleend aan 't Rijks instituut voor Oorlogsdokumentatie — zijn cijfers van zeer verschillende graden van nauwkeurigheid samengevat. Om twee voorbeelden te noemen: het aantal slachtoffers van de jodenvervolgingen is op enkele duizenden bekend. Maar het aantal slachtoffers van de hongervinter kan men alleen ramen door te vergelijken hoeveel mensen in een "normale" winter waarschijnlijk en bij benadering zouden zijn overleden en hoeveel er in werkelijkheid als overleden zijn geregistreerd.

De totale materiële schade als gevolg van oorlog en Duitse bezetting wordt geraamd op 25 miljard [25.000 miljoen] voor oorlogse gulden. Dat komt neer op een bedrag dat bijna vijf maal zo groot is als het Nederlandse nationale inkomen in 1939 was.

De schade door Nederlanders in Indonesië geleden, is hierbij niet inbegrepen.

Vooropgesteld dient te worden dat het principieel onmogelijk is in wat simpele cijfers en gegevens een opgave te doen van de werkelijke schade en de werkelijke verliezen. Hoe zou men het leed kunnen taxeren van een gezin dat de vader verloor? Of de "schade" van de duizenden die in concentratiekampen hebben gezeten? En zou iemand kunnen zeggen hoe groot het verlies is dat een generatie van jonge mensen heeft gele-

den als gevolg van het feit dat ze vijf jaar uit hun jeugd moesten overslaan?

De werkelijke oorlogsverliezen zijn niet meetbaar en niet in cijfers te vangen.

Teenemend aantal studenten

Uit een telling van het aantal studenten op 1 april welke het Centraal bureau voor de Statistiek heeft gepubliceerd, blijkt dat het totaal aantal studenten aan de Nederlandse Universiteiten en Hogescholen is gestegen van 34.900 op 1 april 1959 tot 37.600 op 1 april 1960.

Voor de meeste studierichtingen nam de belangstelling toe behalve voor de studie in de diergeneeskunde de technische wetenschappen en de sociale en politieke wetenschappen waar het aantal vrijwel gelijk bleef, en voor de theologie en de aardrijkskunde, waar het aantal daalde.

Van de Wetering stelt vragen

Het Tweede Kamerlid Van de Wetering van de Chr. Hist. Unie heeft aan de minister van Defensie de volgende schriftelijke vragen gesteld: Kan de minister meedelen in hoeverre de militairen bestemd voor uitzending naar Nederlands Nieuw Guinea voorbereid zullen worden op de lokale omstandigheden, die zij daar zullen aantreffen en waarover enige voorlichting nuttig zou kunnen zijn.

Indien de minister voornemens is dit te doen meent hij dan ook, dat het Ko-

Bevolking mist het voorbeeld van ondernemingslandbouw

Woensdag jl. vond te Hollandia een ontmoeting plaats tussen de Directeur van Economische Zaken de heer Rozeboom en vertegenwoordigers van Nederlandse en plaatselijke dagbladen.

Dit vraaggesprek, het eerste in een serie waarin de Diensthoofden een toelichting geven op de begrotingshoofdstukken die op hun tak van dienst betrekking hebben, richtte zich in het bijzonder op de problemen waarmee de economische expansie in Nederlands Nieuw Guinea te maken heeft. Vrij diep werd ingegaan op de werkzaamheden van de Afdeling Landbouw van de Dienst van Economische Zaken.

RUIM 8½ MILJOEN

Eerst enkele cijfers: Volgens de begroting 1960 kan de Dienst van Economische Zaken beschikken over een bedrag van f 8.767.700. tegen f 8.215.200.- in het voorgaande jaar. Dit is dus een stijging van ongeveer een half miljoen gulden, terwijl de Dienst van Economische Zaken dit jaar bovendien niet meer belast is met de exploitatie van het landbouwproefstation, welke instelling met ingang van 1960 ten laste van de Rijksbegroting is gekomen.

Ondanks de toenemende fondsen is de Dienst van Economische Zaken echter nog steeds de dienst met het op één na kleinste budget. Slechts de Dienst van Sociale Zaken heeft minder.

BIJNA 1300 HA. PER JAAR

De huidige uitbreiding van de landbouwproductie in Nederlands Nieuw Guinea geschiedt in een tempo van ruim 1000 Ha per jaar. Voor het jaar 1960 wordt de aanplant als volgt getaxeerd: Klapper: 600 Ha; Nootmuskaat: 152 Ha; Cacao: 425 Ha; Koffie: 17 Ha en Rubber 100 Ha; Totaal 1294 Ha. Over de periode 1961/1963 denkt men de jaarlijkse aanplant te kunnen opvoeren tot gemiddeld ruim 1800 Ha per jaar.

De vraag werd gesteld door welke factoren dit tempo werd bepaald, omdat hoe indrukwekkend een jaarlijkse aanplant van 1200 Ha ook klinkt, het bij dit tempo toch nog ongeveer een halve eeuw zou duren, voordat een oppervlakte als de NoordOost Polder in Nederland, in cultuur zou zijn gebracht.

De oppervlakte die op 1 januari 1960 reeds met klapper, nootmuskaat of cacao en koffie was berant, was iets minder dan de oppervlakte van de Wieringermeerpolder, nl. 17.054 Ha.

Naar de mening van de heer Roze-

boom, lag de bottleneck van de landbouwkundige expansie hier te lande in de hoeveelheid goede grond, het aantal mensen, en de interesse bij de bevolking voor de teelt van marktgewassen. Zeer zeker niet in een tekort aan personeel bij de Dienst van Economische Zaken. Hij verduidelijkte zijn mening aldus: De uitbreiding van de teelt van exportgewassen in ons deel van Nieuw Guinea moet nagenoeg geheel komen van de bevolkingslandbouw. Dit in tegenstelling tot Australisch Nieuw Guinea, waar de ondernemingslandbouw een zeer belangrijke bijdrage levert tot de export [men zie een artikel over dit onderwerp elders in dit blad].

Indien nu een landbouwvoorlichtingsambtenaar zich er op gaat toeleggen, om een bepaald gewas in een streek te introduceren, dan moet in de eerste plaats gezocht worden naar geschikte grond, die niet overal in ruime mate aanwezig is. In de tweede plaats moet hij de bevolking voor zijn plannen warm maken en als dat gelukt is, bepaalt de geringe bevolkingsdichtheid het tempo van de aanplant.

KWART HA PER GEZIN PER JAAR

Een autochtone boer die heeft besloten om handelsgewassen te gaan telen, moet dit als 't ware in zijn vrije tijd doen.

De gebruikelijke verbouw van voedselgewassen voor de dagelijkse voedselvoorziening van zijn gezin moet doorgegang vinden. Het resultaat hiervan is, dat één Papoea gezin per jaar niet meer dan een kwart hectare in cultuur kan brengen. Dit in cultuur brengen impliceert: het kappen en branden van het bos, het bewerken van de grond, het planten en het onderhouden van de jonge planten. Om een oppervlakte van 1200 Ha per jaar in cultuur te brengen,

hetgeen momenteel gemiddeld per jaar gebeurt, moeten dus 4800 Papoea gezinnen ingeschakeld worden.

Het ontbreken van een ondernemingslandbouw in Nederlands Nieuw Guinea heeft bovendien tot gevolg, dat de bevolking de mogelijkheid mist om via de westerse bedrijven de moderne landbouw in de praktijk te leren kennen. De snelle expansie van de bevolkingslandbouw in Australisch Nieuw Guinea mag dan ook voor een deel aan het voorbeeld van landbouwondernemingen worden toegeschreven.

In verband hiermee kwam de opzet van het landbouwplan in de Grime-Sekoli vlakte ter sprake. Zoals bekend ligt het in de bedoeling om met financiële steun van de Euromarkt een gedeelte van deze vlakte droog te leggen voor de stichting van een Gouvernements landbouwbedrijf van 1250 Ha. met daaraan ongeveer 600 gezinsbedrijven van gemiddeld 3 Ha, voor de teelt van voedingsgewassen en cacao. Met opzet, aldus de heer Rozeboom heeft men hier gezocht naar een combinatie van grootbedrijf en gezinsbedrijf om de omstandigheden voor een expansie van de bevolkingslandbouw zo gunstig mogelijk te maken.

ALLEEN AUTOCHTONEN?

De Grime Sekoli vlakte is niet of nauwelijks bewoond en dus overweegt men om migranten van elders naar dit gebied aan te trekken. Op de vraag of men ook de mogelijkheid opensloot voor niet-autochtonen om in dit project deel te nemen, antwoordde de heer Rozeboom dat de overheid deze mogelijkheid nog niet had overwogen en ook de noodzaak er toe nog niet had gemerkt. Hij merkte in dit verband op, dat de geplande gezinsbedrijfjes een inkomen zouden opleveren waar geen enkele Europese kolonist tevreden mee zou zijn. Of er van de zijde van de Chinese bevolkingsgroep interesse voor deelname bestond, was hem niet bekend.

De afdeling landbouw ging uit van de stelling, aldus de heer Rozeboom dat ie als boer geboren moet zijn. Een handelaar of een boekhouder kan niet zo maar boer worden.

Voorts herinnerde hij er aan dat er voor Europese kolonisten al speciale facilitei-

ten bestaan, nl. de cacao credieten, die niet worden verstrekt aan autochtonen.

VEETEELT

In de toelichting op de begroting staat dat in 1960 voor de veeteelt in Nieuw Guinea geen grote ontwikkeling wordt verwacht.

De heer Rozeboom meende dat dit niet mocht worden opgevat, als waren de prestaties van de Afdeling Veeteelt niet de moeite waard. Import van vee uit Azië vindt in verband met 't gevaar van de import van ziekten niet plaats.

Dit vooral op verzoek van de Australische autoriteiten in Oost Nieuw Guinea. Men is dus geheel aangewezen op het fokken van een eigen veestapel die tegen de tropen is bestand. Men heeft daartoe op het veebedrijf Moppa bij Merauke enkele peperdure fokstieren aangekocht en van daaruit wordt nu regelmatig vee over geheel Nieuw Guinea verspreid. Vooral in deelteelt. Langzaam maar zeker neemt de betekenis van de veestapel toe, niet in de laatste plaats als trekkracht in de landbouw.

TE VEEL OM OP TE NOEMEN

Betrekkelijk weinig aandacht is er tijdens dit persgesprek geschonken aan de werkzaamheden van de afdeling Bosbouw. Waarschijnlijk omdat de goede perspectieven voor de houtexport al voldoende bekend geacht worden.

Het aantal buitenlandse aanvragen was al te groot om op te noemen, aldus de heer Rozeboom. Tot op heden is er nog maar één concessie verleend en wel die op Pulau Adi bij Kaimana aan een Australische firma.

Optie is verleend aan buitenlanders op boscomplexen aan de Warsamson rivier in de onderafdeling Sorong, op Japen, in het Bodemriviercomplex achter Sarmi, in het gebied bij Nabire en bij de Argoenibaai bij Kaimana. Nederlandse bedrijven hebben nog geen belangstelling voor het houtbestand van Nieuw Guinea getoond.

In de concessie wordt niet altijd de bepaling opgenomen dat de concessionaris verplicht is tot herbebossing. Wel wordt er voor gezorgd, dat de autochtone bevolking zo veel mogelijk in deze nieuwe vorm van bedrijvigheid wordt ingeschakeld.

Dit waren de belangrijkste onderwerpen die ter sprake kwamen.

Wij achten een woord van dank aan de Directeur van Economische zijde op zijn plaats voor diens duidelijke en ter zake doende uiteenzettingen.

Het eerste vliegveld op Nieuw Guinea

Een epidemie van spierpijn

Ergens aan de horizon verscheen een merkwaardig gevaarte. Het leek eerst voorbij te varen, maar dra wendde het de steven want het was een schip en het kwam in de richting van Sprong Doom.

Was het wel een schip? zo vroeg men zich af, want, ja natuurlijk het dreef wel, maar het wat was het dan toch?

Geen boot, geen rook. Maar een motorboot was het toch ook niet want wie had nu ooit zo'n motorboot gezien.

Nee dat had niemand, toch was het geen vaartuig met een onbekende vorm. Men zou evenwel enkele tientallen jaren terug moeten gaan in de geschiedenis en bij de zeilvaart terecht moeten komen, want het schip dat binnenvoer was een voormalige zeilschoener, waarvan de romp duidelijk zijn oorsprong te zien gaf. Maar de afgeknotte masten maakten een min of meer zielige indruk. Zo ongeveer als een schip dat in de storm is geweest en nu ergens vandaan een paar hulpmasten heeft opgesteld.

"MILO"

De "zielige" indruk duurde evenwel maar kort, want het wonderlijk gevaarte borrelde van energie. Het was nl. de "Milo" van de N.N.G.P.M. die de eerste materialen kwam aanbrengen voor de aanleg van het eerste vliegveld. Dat vliegveld moest komen op het eiland Efman.

Er was al direct een enorme belangstelling. Niet alleen vanwege het vreemde nieuwe schip en de kapitein, een Terschellingner, maar vooral vanwege het feit dat er een aap aan boord was. Om dat beest te zien hadden velen er een tochtje voorover: soms roeiden ze er uren voor en toen het schip allang weg was vertrokken om nieuwe voorraden materialen op te halen kwamen er nog steeds mensen van ver, op het gerucht van de aap af.

Men kende hier nl. alleen de naam van de aap uit een legende: het beest werd daar Jon genoemd, welke naam tot het vermoeden aanleiding gaf, dat waarschijnlijk een Engels schip voor het eerst een aap mee bracht naar Nieuw-Guinea.

Hoe het zij die aap vergat men gauw, maar wat de Milo begon niet.

Het gevaarte voer door naar Efman, loste daar materialen, massa's volgens

de verhalen, en zette tevens enkele timmerlieden aan wal.

Al gauw werd het eerste bivak daar kampong Milo genoemd.

Nee, er werd geen vlag gehesen, die hing al boven de achtersteven van de Milo, wel had men direct mensen nodig.

ZWAAR

Nu was niets gemakkelijker dan dat, naar het scheen. De belangstelling was immers enorm. Maar toen alles was gelost, bleken die materialen bijzonder zwaar te zijn. De nieuwigheid was er snel af en het bericht dat er een vliegveld zou worden aangelegd zei de bewoners niet veel. Een vliegtuig had men al enkele malen gezien, maar dat was maar een kleintje, die meegenomen werd op een opiumjager, de Soemba of de Flores.

Maar de voorraden etenswaren, tabak etc. waren toch zeer aantrekkelijk bovendien was men in staat om zijn belastingschulden eindelijk eens af te doen en dat was ook wel wat waard. Dat laatste zullen de ambtenaren de mensen wel hebben moeten aanpraten, want gewoonlijk stapte iemand met zware schulden met opgewekt hoofd rond. Zijn gezicht "verviel" alleen wanneer een bestuursambtenaar in de nabijheid kwam, want men zou toch wel medelijden tonen met de man die zijn schulden kennelijk wel heel erg vond.

Er werden dus mensen aangeworven, anderen werden aangewezen. Een beetje zacht drang zal er ook wel aan te pas zijn gekomen. Het zou wel heel slecht staan om de eerste stap naar een nieuwe tijd op dit gebied, terecht te doen komen in het drijfzand van onvoldoende en niet capabele arbeidskrachten.

Er kwam werkvolk. Sedert tientallen jaren waren er niet zoveel bij elkaar geweest op Efman. Bij een groot dansfeest dat ik er eens mee maakte deed men destijds wel de grond dreunen, en er waren veel mensen, maar dit Het krioelde. Tientallen, honderden leken het wel, waren bezig de boomstronken weg te slepen van de cocopalmen die geveld werden. Toen het egaliseren van de grond. Weet U wat dat wil zeggen in het voorbuldozer tijdperk? Twee mannen nemen een jute zak, waarvan de hoeken twee aan twee bij elkaar zijn ge-

AMSTEL looft uit:

1e prijs ad f 50.-, 2e prijs ad f 30.-,
3e prijs ad f 20.-, 4e, 5e, 6e, 7e en 8e
prijs: elk een carton AMSTELbier
(à 24 flesjes of blikjes)

voor degene die naar het oordeel van een jury de meest originele en pakkende tekst inzendt voor een gesprek tussen het AMSTELflesje en-of blikje en AMSTELbierglas. Voorbeelden van zulke „gesprekken" heeft U in de afgelopen maanden in de Zaterdagnummers van de „Nieuw Guinea Koerier" kunnen zien.

De teksten moeten kort en bondig zijn en de hoedanigheid van AMSTELbier moet tot uitdrukking worden gebracht. Ze moeten toepasselijk zijn op dit land of actuele betekenis hebben, zonder dat bepaalde groepen personen zich door de inhoud gekwetst zouden kunnen voelen. Per persoon kunnen meer dan één tekst worden ingezonden.

Inzendingen moeten uiterlijk op 30 juni 1960 in het bezit zijn van de heer Drs N. Streefland, hoofdredacteur Nieuw Guinea Koerier te Hollandia.

Uiterlijk op 31 juli 1960 zal de uitslag in dit blad bekend worden gemaakt.

De jury bestaat uit: 1. de heer Jac. Peters, exportmanager Amstelbrouwerij; 2. de heer R.M. Wijdeveld, publiciteitschef Amstelbrouwerij en 3. de heer Drs N. Streefland hoofdredacteur Nieuw Guinea Koerier.

Door het insturen van een tekst verlenen inzenders, ook die welke geen prijs behalen, aan de Amstelbrouwerij het recht om van de ingezonden tekst - al dan niet gewijzigd - gebruik te maken.

bonden en deze worden dan over een draagstok gehangen. Zand en aarde ongeveer drie emmers vol worden in de zak geschept en dan gaat men dat sjourwen. Er zat tempo in, want het was echt wat je noemt ramé-ramé, d.w.z. een drukte van belang. Het werktempo lag zeer hoog, dat kon je zo zien. Om U enig idee te geven: ongeveer 100 man verzetten in één week even veel als een buldozer in een uur doet.

Die vergelijking kon men gelukkig toen nog niet maken, dus ergerde zich niemand. Er werd gewerkt en met enthousiasme.

"EPIDEMIE"

Twee dagen na de aanvang kreeg ik een spoedbericht. We hadden toen nog geen dokter, dus werden wij opgetrommeld: kom zo snel mogelijk want ik geloof dat we hier een soort epidemie hebben, "schreef de beheerder.

Wat neem je mee in zo'n geval? Aan vele mogelijkheden moest worden gedacht. Met een zekere bezorgdheid in het hart zeiden we er heen. Een dubbel petroleumblik vol medicijnen.

Na een tamelijk onstuimige reis, het was in het hartje van de Zuid-Oostmoeson, arriveerden we. Er waren weinig mensen bij de aanlegsteiger, de meesten lagen in de barakken op hun bedden.

Het eerste onderzoek bij enkele koortpatienten wees in de richting van malaria, niet best met zoveel mensen bij

elkaar, waarvan de meesten natuurlijk geen klamboe hadden.

Toen we echter met ons drieën aan het temperaturen sloegen, bleek al gauw dat de meesten hoegenaamd geen verhoging hadden. Wel klaagden allen over pijn. Pijnen hier en daar, in de armen, in de kuiten, in de rug en waar al niet. Het was een gezucht en geklaag om stenen week te maken, maar de klachten pasten moeilijk in een diagnose van een of andere bekende ziekte.

Klachten werken aanstekelijk. Ik had het idee dat de mensen hoe langer hoe zieker werden en het maar een haar scheelde of ze waren in de rouwklacht uitgebarsten en wat het psychologisch effect daarvan is kan men moeilijk overdrijven.

Ineens ging me een licht op. Overal deelde ik aspirine uit en liet die met het beschikbare lauwe water drinken.

LOOPPAS

Toen riep ik allen bij elkaar: opstaan mannen, luister. Na deze medicijn is het nodig dat jullie transpireren flink ook. Alle jonge mannen gaan samen met mij lopen, hard lopen. De vreemde ziekte moet door de wind worden weggehaald, looppas mars. Wat een pijnlijke ge-zichten, maar de meesten liepen mee.

Resultaat: Ze dreven. Toen allen een flink bad en stevig afdrogen. Daarna gaan wandelen en ziedaar: de ziekte was zo goed als over. Nu ja, men voelde nog wel iets, maar de ergste spierpijn,

want dat was het, was over.

De volgende morgen waren allen weer present behalve enkele koorpslijders.

Toen we een bezoek brachten aan de werkende mannen zat de vaart er weer in. In het voorbijgaan gaven enkelen me een knipoogje.

U mag raden wat ze daarmee bedoelden.

Het vliegveld kwam er, en enkele weken daarna duikelden twee Dragon Haviland vlieg-vuigen door de lucht.

Straks dalen ze op "ons" vliegveld, zei een jonge man, die op zijn rug lag om maar niets te missen van die schitterende duikvluchten.

F.C.K.

LUCHTPOST SLUITINGEN IN DE KOMENDE WEEK

Maandag: Merauke — Tanah Merah — Biak [extra 06.30 u.]

Woensdag: Biak — Manokwari — Wamena — Lae — Sydney.

Vrijdag: Biak — Manokwari — Sorong — Amsterdam Cs — Djakarta.

Zaterdag: Biak — Manokwari — Sorong — Fakfak — Amsterdam Cs

Voor nadere inlichtingen telf. Hla 114

SHELL PETROLEUM HUIS AAN HUIS

Rectificatie op hetgeen in het rooster in het VVH-weekblad vermeld: Noordwijk I [Dok V] wordt a.s. week op de normale dinsdag en woensdag bediend.

GLAS: Heb je gelezen dat de export van AMSTEL-bier weer is toegenomen?

FLES: Wie mij van binnen kent verbaast zich daar niet over.

VHO COMPETITIE

Zaterdag 28 mei: Zeemacht I — ZIGO I

Zondag 29 mei: Hercules — POMS

Aanvang 16.30 uur. Terrein Berg en Dal

1546

Te koop: half wollen japon met bijpassend jasje maat 38 f 50,-; bruidskroontje met sluis f 20,-; moderne tinnen vaas f 25,-; mouwplankje f 5,- autorugstoeltje f 25,-; heren vest f 25,- lange kaki broeken f 18,- Van Dooren, Dok IX no 6347

1547

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

ONS VERVOLGVERHAAL

Gevaarlijk spel.

Korte inhoud:

Tom, Peter en Spriet Verbrug, die met hun familie emigreerden naar Nieuw Zeeland, wonen in Wellington, evenals hun vriend Erik. Ze zijn op zoek naar het spoorloos verdwenen geld, dat hun oom Karel voor zijn sterven toevertrouwde aan zijn vriend "De Manke Rooie".

"Ik heb nu al honger", zei Tom, "vooruit, Spriet, laat eens kijken, wat je allemaal hebt kunnen meesleuren voor de avonturiers".

Voorzichtig kroop Spriet naar voren en haalde een enorm groot pak te voorschijn. In ieder geval leek de voorraad groot genoeg om er een hele dag van te kunnen leven.

"Als die auto wat minder hobbelde, zou ik helemaal tevreden zijn" zei Erik, "en probeer nog een flik stuk brood in zijn mond. "We hebben toch wel geweldig gebot. Binnen het kwartier een beeld van een vrachtwagen, die uitgerekend ook naar Foxton gaat, stralend weer, eten voor een heel regiment en een avontuur voor de boeg. Beter kun je het nergens krijgen. Maar voor we in Foxton zijn moeten we afspreken, hoe we straks die Mr. Wingsleg te pakken kunnen krijgen en wat we hem gaan vragen. Kom wat dicht bij me zitten, want anders kunnen we elkaar niet verstaan. Peter, vertel jij eerst maar eens, wat je de beste manier lijkt".

En net wilde Peter gaan vertellen, hoe hij die Mr. Wingsleg of zijn verkiezingsmanager wilde uithoren, toen er van onder de motorkap een paar geluiden weer klonken. De motor begon te sputteren, de vrachtauto minderde vaart en stond even later stil. De chauffeur sprong uit de cabine, maakte de motorkap open, boog zich er overheen en begon te morrelen aan de bougies. Hij schudde zijn hoofd, dook nog verder onder de kap, maar het scheen weinig te helpen. Hij kwam tenminste weer tevoorschijn en zei tegen de kinderen, dat het pech voor ze was, maar dat het hem wel een tijdje zou kosten voor hij de zaak weer in orde had. "Je kunt er maar het beste afkomen," zei hij, "er komen hier genoeg andere auto's langs, zodat je best kunt proberen om te liften. Als jullie nog geen andere auto hebben gekregen voor ik klaar ben, rijd je gewoon weer met mij mee."

Zo stonden ze, met iets minder vrolijke gezichten dan daarnet, aan de kant van de weg te wachten. De weg zag stil en verlaten uit en Tom voorspelde, dat ze Mr. Wingsleg wel weer mis zouden lopen. Maar Spriet schreeuwde opeens "Hoera, ik zie iets". En werkelijk, er kwam in de verte een zwarte stip aar, die, toen hij de vrachtauto aan de kant van de weg zag staan, langzamer ging rijden en toen de kinderen hun hand opstaken, stopte. Een mannenstem zei: "Kunnen we helpen?" "Nee, riep de chauffeur terug, "ik red

het wel, maar misschien wilt U die kinderen meenemen, ze moeten naar Foxton".

"O.K.," zei de mannenstem weer, "stap maar in. Die kleine dame mag wel voorin zitten en de jongens kunnen achterin".

"Ha fijn," zei Spriet terwijl ze instapte nu hebben we een echte chique lift", maar Erik gaf Tom een reuze por, zodat hij bijna voorover de wagen induikelde, en wees met een verbouwereerd gezicht op de twee heren, die voorin zaten.

Wordt vervolgd

Dit is van mij

Hier zijn de beloofde grapjes, waarover we het de vorige week hadden. Het eerste heet,

DE HOND

Twee dames moesten hield bij een kruispunt wachten, toen ze plotseling een hond zagen, die uit alle macht zich probeerde te ontdoen van een borstel, die aan zijn staart gebonden was. "Wat een ondeugende kinderen toch" zei de ene dame.

"Ja, is het Uw hond?" vroeg de ander "Nee", zei de ene, "maar het is mijn borstel."

NO 2

Op een zondag ging Jantje met zijn Oma naar de Dierentuin. Natuurlijk gingen ze eerst naar de apen kijken. Wat een dolle capriolen maakten die dieren.

Plotseling riep Jantje. "Oma, die meneer daar lijkt veel op die grote aap".

"Maar Jantje toch," riep Oma direct daarop, "Dat mag je toch niet zeggen."

Jantje: "Waarom dan niet Oma? Die apen kunnen ons toch niet verstaan."

[Ingezonden door Witte Mustang]

Ons adres is:

**NIEUW GUINEA KOERIER
ORANJELAAN
HOLLANDIA**

Ons vervolgverhaal voor de kleintjes.

Het Arabiertje

Aleppo voelde wat hem te wachten stond: dit alles opgeven om de barre Sahara door te trekken, op goed geluk, zonder te weten welke richting hij moest nemen met als mogelijkheid een ontmoeting met vijandelijke stammen en dan te rezen met een meisje en twee jonge dieren.

Met 'n bezwaard hart keerde hij naar de case terug. Was het niet roekeloos wat hij ging doen? Mocht hij Salmira aan zo'n tocht blootstellen?

Maar ze konden hier toch niet altijd blijven.

Bij de tent aangekomen, waar Salmira sliep, zag hij 't meisje al fris en monter klaar staan.

Al weken lang had zij zich op deze tocht voorbereid. Uit oude lappen had zij, met veel moeite, een nieuw costuum samengesteld: de lange harembroek, waaronder de enkelringen met de zilveren munten eraan bij elke stap klingelden.

daarboven de rode blouse, waartegen het glanzende, zwarte haar, dat tot over haar schouders golfde, zo mooi afstak en tenslotte een groene sjerp die zij om haar middel had geslagen en waartussen zij een mes had gestoken.

Ja, Salmira zag er mooi en ondernemend uit.

Maar toen zij Aleppo's ernstige gezicht

zag, begreep zij direct, wat er in hem omging.

"Maak je maar niet bezorgd over mij, Aleppo," zei ze. "we moeten hier weg en naar huis toe".

"Kijk," vervolgde ze, "Dit heb ik ook gemaakt" en ze toonde vol trots haar lange, witte gewaad of burnous, die ze als een mantel om kon slaan en de witte hoofddoek, die ze met 'n rood koord of igal om haar hoofd kon vastmaken.

"Dan ziet niemand, dat ik een meisje ben." Haar ogen begonnen te dansen van pret.

Aleppo stond verstomd van verbazing toe te kijken hoe ze met deze kleren aan van een meisje veranderde in een slank Arabiertje. 't Was net of hij er een broertje bij gekregen had.

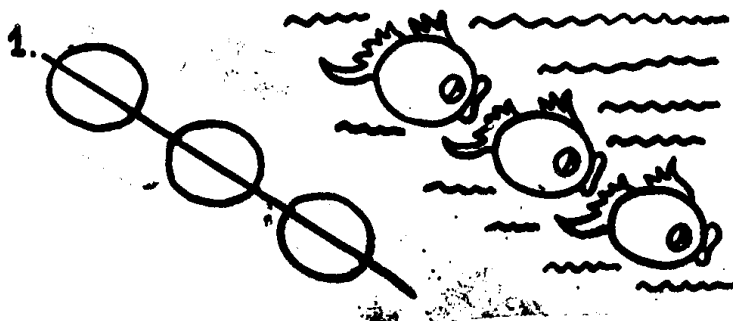
Aleppo kreeg opeens plezier in het geval. Hij greep Salmira bij de handen en samen sprongen ze als wilden in 't rond.

Simra begon te balken en Doka te krijgen en Salmira gooide vlug haar bournous weg om voor 't laatst bij hun kookplaats een stevig maal klaar te maken. Daarna werden de waterzakken gevuld, de tent en hun schamele bezittingen op Simra's rug vastgesjord en toen greep Aleppo de beide zakken dadels en gras met bladeren die hun proviand uitmaakten en wist die op zij van de kamelen-rug te bevestigen. Doka vloog langs alle dadelpalmen om afscheid van de apenkolonie te nemen, en kreeg van iedere aap nog een grote cocosnoot mee.

Simra begon nog eens lang en bedachtzaam te drinken tot zijn buik ervan klokte, want kamelen kunnen dagenlang zonder water, als ze eerst maar eens goed gedronken hebben.

De beide oude kamelen stonden zij aan zij te wachten om afscheid te nemen.

Wordt vervolgd.

Drie kleine visjes op een rij Als je je een beetje geoefend hebt in het tekenen van dit motiefje, kun je ze op een stukje rubber [B.v. van een oude binnenband e.d.] aanbrengen.

Daarna knip je het visje uit, en plakt het met velpon op een blokje hout. Dan heb je een leuk stempeltje.

Ook kun je het motiefje overnemen op een slabje of babyhemdje en in steel steek borduren.

Als je vergroot zijn het leuke figuren om uit te zagen.

VERBORGEN VASSEN NAMEN

- 1 Ik zal maar naar huis gaan.
- 2 Aha, ai, o, och," riepen alle mensen toen ze naar het vuurwerk keken.
- 3 De kaka pelde een katjang.
- 4 Joop, al in het gevecht gewikkeld, deel de rake klappen uit.
- 5 Op de Expo ontdekten we, dat Nederland niet gek uit de bus kwam.

Zalm, Haal, Kakap, Paling, Peon
PLOSSING

Tegen inlevering van 75 wikkels Faam snoep—; pepermint—; en drop rollen bij de N.V. Pacific Import Mij 66a prachtige Volkeren Atlas eadca.

Prijspublicatie v.d. Dienst van Econ.Zaken

Detailprijzen te Hollandia per 25 mei '60	
GRONTENCONSERVEN:	
1/1 blik weegt 850 gram	
1/2 blik weegt 425 gram	
"HERO"	
Appelmoes, 1/1 blik	f 1,80
Appelmoes 1/2 blik	" 1,—
Andijvie, 1/1 blik	" 1,57
Blaasjes, 1/1 blik	" 2,27
Eelsten, rode, 1/2 blik	" 1,20
Bloemkool, 1/2 blik	" 1,06
Doperwten 1/1 blik	" 1,61
Doperwten, 1/2 blik	" 0,93
Doperwten wortelen, 1/2 blik	" 0,93
Kropsla, 1/2 blik	" 1,12
Posteleia, 1/2 blik	" 1,10
Rode kool, 1/2 blik	" 1,07
Snijbonen 1/1 blik	" 1,80
Snijbonen, 1/2 blik	" 1,27
Spreibonen, 1/1 blik	" 1,53
Spreibonen, 1/2 blik	" 0,98
Spruitjes, 1/2 blik	" 0,98
Witlof, 1/1 blik	" 1,10
Zuurkool, 1/2 blik	" 2,27
Wortelen, 1/1 blik	" 0,95
Wortelen, 1/2 blik	" 1,—
"ZWANENBERG"	
Andijvie, 1/1 blik	" 1,50
Doperwten, 1/1 blik	" 1,50
Wortelen, 1/2 blik	" 1,15
"BURCHT"	
Doperwten, 1/1 blik	" 1,50
Doperwten, 1/2 blik	" 1,—
Wortelen, 1/2 blik	" 0,93
"TRIXONA"	
Doperwten, 1/1 blik	" 1,45
Doperwten wortelen, 1/2 blik	" 0,97
Spreibonen, 1/1 blik	" 1,75
TOEGEBEHOOREN	
Cadum, kleine tablet	" 0,35
Cadum, grote tablet	" 0,50
Castella, kleine tablet	" 0,25
Castella, grote tablet	" 0,60
Lifebucor, per tablet	" 0,38
Lux, kleine tablet	" 0,30
Lux, grote tablet	" 0,60
Viasol, per tablet	" 0,65
Flamingo, per tablet	" 0,90
Cologne Cream, per tablet	" 1,75
Sandalwood, per doos a 3 tabletten	" 2,00
Tosca, per doos a 3 tabletten	" 3,50
HUISHOUDZEPEN:	
Sunlight, dubbele tablet a 225 gram	" 0,10
Bleekertje, tablet a 200 gr.	" 0,27
Tjap Ajam, tablet a 100 gr.	" 0,20
Tjap Ajam, dubbele tablet a 250 gr.	" 0,40
Tjap Ajam, start a 1000 gr.	" 1,40
GENEESMIDDELEN:	
VITAMINEN	
A-D druppels, flacon a 15 cc	" 1,70
"DAGRAVIT"	
A-D capsules, flacon a 100 caps	" 3,—
"TRIFAX"	
B-I, flacon a 100 tabl.	" 1,90
"DAVITAMON"	
Percomplex, flacon a 100 tabl.	" 4,60
"DAGRAVIT"	
D-kalk, flacon a 75 tabl.	" 1,80
"DAVITAMON"	
"Davitamion 10", flacon a 100	
tabletten	" 4,—
"Dagravit totaal of- 15" flacon a 100 tabletten	" 4,—
Kalktabletten, "Dagra" per ons	" 0,50
Sanatogen, doos a 500 gr.	" 3,—
APC-tablet, buisje a 20 st.	" 0,75
Aspirine "Bayer"	
buisje a 20 tabletten	" 1,—
Aspro, doosje a 25 tabl.	" 0,80
Acetosal, buisje a 20 tabl.	" 0,75
Saldon, doosje a 10 tabl.	" 0,90
Enirovioforon, buisje a 20 tabl.	" 3,25
Hydrophilgas	
400 x 4 cm	" 0,20
400 x 6 cm	" 0,35
400 x 8 cm	" 0,50
400 x 10 cm	" 0,65
Emsaolast	
100 x 4 cm	" 1,40
100 x 6 cm	" 1,20
100 x 8 cm	" 1,00
Leucoolast	
500 x 1 1/2 cm	" 0,70
500 x 2 1/2 cm	" 1,10
500 x 5 cm	" 2,—
Jodurijnclear, per buisje	" 0,60
Merenzalf, per buisje	" 0,60
Ichtyolozalf, tube a 30 gr.	" 0,90
Leveranzalf, tube a 30 gr.	" 0,90
Boorzalf, tube a 30 gr.	" 0,90
Boorwater, fles a 350 cc	" 1,—
Pasta lassar, tube a 30 gr.	" 0,90
Perubalsem [zalf], tube a 30 gr.	" 0,90
Salfet-zwavelzalf, tube a 30 gram	" 0,90
Eucolpoeder, grote bus	" 2,50
Noril, buisje a 25 tabl.	" 1,—
Wolferin, doosje a 16 caps	" 1,—
Yodur, flacon a 100 tabl.	" 3,50
Polidrine, busje a 100 tabl.	" 3,—
Trevidal, doosje a 50 tabl.	" 3,50
Tonicum, "Bioferincomplex" flacon a 200 cc.	" 5,20
Tonicum, "Orgatonicum" flacon a 200 cc	" 3,45
Hoestsiroep, "Becantal" flacon a 100 cc	" 4,95
Hoestsiroep, "Thymysiroep" flacon a 200 cc	" 1,80
Sinatran, fles a 200 gram	" 2,50
"fles a 500 gram	" 4,50
Lysol, fles a 350 cc	" 1,20
Crooline, fles a 350 cc	" 0,65
Damesverband, "Nefa" per doos "Pharme" per ds.	" 1,75
SCHOENEN EN SANDALEN	
Schoenen, "Robinson" met veter en rubber zool, per paar	" 28,—
Schoenen, "Robinson" instap, met rubber zool, per paar	" 30,—
Sandalen, "Robinson", met rubber zool, per paar	" 27,50
Schoenen, "Cebo", met veter en rubber zool	" 18,—
JAPANSE SLIPPERS	
"Swallow", maat 4 1/2 m 7	" 3,—
"Swallow", maat 8 1/2 m 10	" 3,50
"Victoria", maat 6 1/2 m 8	" 3,—
"Victoria", maat 9 1/2 m 11	" 4,—
Petroleum, los per liter	" 0,20

Het publiek wordt verzocht zich bij het constateren van hogere dan de hier vermelde prijzen in verbinding te stellen met de Afdeling Algemene Economische Zaken [A.E.Z. tel. Dok II toest. 249]

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Agentschap Hollandia

met ingang van

MAANDAG 30 MEI a.s.

Telefonisch bereikbaar onder de nummers

Hollandia 61 en 62

WISSELDORD

Agent

Tst 7

Kasafdeling

" 2

Boekhouding, Lloyd's Zaken

" 3

Import-Export afdeling

" 4

Passage Bureau

„INTERTOER“

agent „NAVIGOT“ Australia Pty. LTD

Belust zich met passageboekingen van Nederlands Nieuw-Guinea naar Nederland via Sydney, Panama of Suez. Alle gewenste inlichtingen zullen U, geheel vrijblijvend, indien gewenst bij U thuis, worden verstrekt.

Belt U hiervoor Kla. 93.

Tijdelijk adres: **BOEKHANDEL**

Gebr. TERLAAK

ORIENT THEATER

HONG LIAN FILMBEDRIJF

vertoont heden 28/5 voor het laatst

"UND ABENDS IN DIE SCALA"

In kleuren, met Caterina Valente, Ger-

ardard Niedmann en Ruth Stephan.

U ziet o.m. de beroemde Tiller Girls

en diverse Schlagers.

Muziek, song en humor

Haven morgen 29/5:

"JOHNNY DARK"

met Tony Curtis. Een film van ongekende spanning, opwindend tot de laatste meter.

Holl-Binnen heden 29/5: **"THE SAGA OF HEMP BROWN"** met Rory Calhoun

Sentani morgen 29/5: **"THE NIGHT RUNNER"** met Ray Danton.

Zondag 29/5: Matinee gevarieerd programma o.a. tekenfilms, muziekfilms en nieuws. Aanvang 10.15 uur Entree f 1,—

Wegens dienstreis vervalt het spreek-

uur op dinsdag 31 mei van de ortho-

paedisch chirurg Dr. Jac. S. de Vries.

ORIENT THEATER

ORIENT THEATER

vertoont heden 28/5 en zondag 29/5 de kolossale film die later een van de grootste BEST SELLERS werd.

"THE ONE THAT GOT AWAY"

[EEN KWAM TERUG]

met als internationale ster: **HARDY KRUGER.**

"EEN KWAM TERUG", is een film gebaseerd op ware gebeurtenissen tijdens de tweede Wereld-oorlog.

Kranten, tijdschriften stonden vol over deze gebeurtenissen, Hardy Kruger als Franz von Werra, die wist te ontsnappen uit Engelse handen.

Hardy Kruger, de internationale ster als Duitse krijgsgevangene Franz von Werra. Een zeer goede film vol moed en actie.

Heden in REX

Leeftijd 14 jaar

Fiat automobielen in Transit

Verlof?

Uw wagen staat rijklaar in:

	TURIJN	GENUA	MILAAN	ROME	NAPELS
500 SUN ROOF	2750	2780	2780	2850	2875
600 SALOON	3235	3265	3265	3345	3365
600 CONVERT	3365	3395	3395	3480	3495
1100 SALOON	4275	4315	4315	4400	4420
1100 DE LUXE	4490	4530	4530	4610	4635
1200 F.L. SAL.	5565	5605	5605	5685	5710
1800 SALOON	6695	6735	6735	6840	6865
1800 STAT-CAR	7410	7445	7445	7555	7575

Prijzen in Nederlandse courant.

Betaalbaar in Ned. Nw. Guinea of Nederland.

Eveneens aflevering in Amsterdam.

Zonder extra kosten of tegen geringe bijbetaling kunnen bovengenoemde plaatsen nagenoeg alle op Uw terugreis per vliegtuig aangedaan worden.

De kantoren der NIGIMIJ N.V. zullen U gaarne alle benodigde inlichtingen verstrekken.

Fiat technisch perfect - van uiterlijk select!

Naar de **"Moonlight Bay"** voor gezelligheid.

BOUWMAATSCHAPPIJ HOLLANDIA N.V.

vraagt voor haar vestiging in Biak een eersteklas monteur met ervaring in het onderhouden en repareren van:

G. M. C. trucks,

betonmolens met bernhard benzine en diesel-motoren

stenenpersen met tweetact benzine-motoren

compressoren met benzine-motor en preumatisch gereedschap

landrover pick-up's, volkswagens, scooters.

Enige ervaring in electrisch lassen strekt tot aanbeveling. Aanvangsalaris f 500,- tot f 550,- per maand, naar bekwaamheid. In geval van investeringsprobleem voordoet, zal bemiddeling worden verleend. Reiskosten naar Biak worden vergoed. Serieuze kandidaten worden verzocht dagelijks melden tussen 8- en 12 uur aan het kantoor in Hollandia of telefonisch een afspraak maken. Eventuele sollicitaties uitsluitend te richten aan het kantoor in Hollandia.

Bij de Dienst van Sociale Zaken en Justitie kan onmiddellijk geplaatst worden een **administratieve kracht** belast met het boekenbeheer der Gouvernementsbibliotheken in Ned. Nieuw-Guinea.

Salaris max. f 438,— vide beveling van Adjunct Commies-Redacteur.

Aanmeldingen op het Hoofdkantoor in Dok II.

Philips

HANDMIXER	f 47,50
INFRAPHIL	" 45,—
STRIJKIJZER	" 35,—
VENTILATOREN vanaf	" 30,—
DIPOLE ANTENNES	" 25,—

o.a. verkrijgbaar bij "ELECTRO VOICE" warenhuis "JULIANA" en showroom "BEATRIX"